

TANÍTTASS, LELKESÍTS, SZERVEZKEDJ!

MÉRGESES BUDDHA

DER ZORNIGE BUDDHA / ANGRY BUDDHA
OSZTRÁK-NÉMET DOKUMENTUMFILM, 98 PERC

BEMUTATÓ: OKTÓBER 13.

12

SZINOPSZIS

Egy kis kelet-magyarországi faluban, Sajókazán alapította meg Orsós János roma származású tanár a buddhista Dr. Ámbédkar gimnáziumot, hogy a hátrányos helyzetű roma fiatalok számára perspektívát nyújtson. A **Mérges Buddha** a romák társadalomból való kizárását dokumentálja, és azt a kísérletet, hogy hogyan lehetne változtatni ezen a képzés és a spiritualitás segítségével. Az alapító és az iskolaigazgató, Derdák Tibor szeretnék egy maguk választotta élet felé vezetni a fiatalokat, s megerősíteni őket a társadalom ellenséges reakcióival szemben. Stefan Ludwig rendező ritkán látható közelségbe kerül filmje szereplőivel és azok mindennapjaival, anélkül, hogy elveszítené a szociális viszonyok objektív szemléletét.

A **Mérges Buddha** a német Fünf Seen Filmfesztiválon elnyerte a legjobb dokumentumfilmnek járó díjat.

ALKOTÓK ÉS SZEREPLŐK

írta és rendezte .....Stefan Ludwig
fényképezte..... Thomas Beckmann, Stefan Ludwig
hang.....Stefan Ludwig, Dénes Zoltán
vágó ..... Alexandra Schneider
zene ..... Martina Eisenreich
producer..... Peter Drössler
executive producerek .....Michael Cencig, Martin Choroba, Johanna Teichmann
TV producerek ..... Burkard Althoff (ZDF), Christian Riehs (ORF)

Orsós János, Derdák Tibor, Galyos Ferenc,
Beri Amál, Lázi Mónika, Lázi András, Kohut István

Tizenkét éven aluliak számára nem ajánlott!

A FILM HÁTTERE

Sajókaza 3000 lakosú község Kelet-Magyarországon, otthona az egyre növekvő lélekszámú, de elképesztő szegénységben élő roma kisebbségnek és egy előítéletekkel teli, elöregedő magyar populációnak. A két csoport között tapintható a feszültség. Azonban néhány évvel ezelőtt két, egymástól nagyon különböző háttérből érkező buddhista reményt hozott a község életébe – az ott élők nem kis megrökönyödésére. Orsós János roma származású Waldorf-tanár és a szociológus és a politikusi pályát otthagyo Derdák

Tibor megalapították a buddhista Ámbédkar Iskolát a község és a roma gettó határán. Ez a tanintézmény lehetőséget teremtett a legszegényebb roma családok gyerekei számára is, hogy eljuthassanak az érettségi vizsgáig. Orsóst és Derdákot az indiai kirekesztettek kasztja, az érinthetetlenek története inspirálta. Az ortodox hindu hagyomány szerint aki Indiában az érinthetetlen kasztba született, nem juthatott oktatáshoz, nem szerezhette tulajdont, csak a legalantasabb munkákat vállalhatta el, és nem léphetett fizikai érintkezésbe a magasabb kasztbéliekkel. 1956-ban egyikük, Bhimrao Ámbédkar hivatalosan áttért a buddhista hitre, ezzel áthágta a hindu kasztrendszer szigorú szabályait. Ámbédkar később ügyvédként és polgárjogi harcosként vált ismertté, mielőtt miniszter lett Indiában. Példáját milliók követték, akik néhány éven belül wc-pucolókból orvosok, mikrobiológusok vagy köz-tisztviselők lettek. Orsós és Derdák feltette a kérdést: miért ne lenne ugyanez lehetséges Európa érinthetetlenjei, a romák esetében?

A film a két férfi elszánt küzdelmét mutatja be az egyre növekvő hatalommal bíró szélsőjobbaldali párt, a Jobbik előítéletei és agressziója ellen, és a ro-

mák rezignáltsága ellen, akik nem látják egy jobb jövő lehetőségét a napi roboton és a guberáláson túl.

A film emellett bemutatja az Ámbédkar Iskolába járó roma gyerekek világát is. Amál egy soktagú család tagja. Kezdetben nem akar iskolába járni, de végül mégis elmegy, és önbizalomtól duzzadó fiatal lánnyá válik. Ferenc 17 évesen már apa, aki végül otthagyja az iskolát, hogy „élő szoborként” mutatványoskodjon német nagyvárosok sétálóutcáin. Mónika eminens tanuló, aki ügyvéd szeretne lenni, de megbukik a vizsgán és szegyenkezve tér haza. Andrásnak nincs apja, szimbiózisban él anyjával. Arról álmodozik, hogy egyszer lesz egy tengerparti háza.

Ezek a történetek nem kiglancolt sikersztorik, inkább személyes sorsok, amelyek bemutatják, milyen hosszú az út a romatelepről az egyetemig. Orsós János maga is folyamatosan megkérdőjelezi munkája hasznosságát. A film végén Indiába utazik inspirációért. Ismét megtapasztalja, hogy találták meg India érinthetetlenjei politikai és spirituális szabadságukat, és egy tömeggyűlésen felszólalva megígéri, hogy nem adja fel. Visszatér Magyarországra és folytatja küzdelmét, bár tudja, hogy akár több száz évbe is telhet, míg pártfogoltjainak helyzete tartósan megváltozhat.

A RENDEZŐ NYILATKOZATA

Több mint három éven át forgattam a sajkóközi romatelepen. Először is alázatot kellett tanulnom. Ezek az emberek utálták a kamerákat. Bizonyos családok ideig-óráig megengedték, hogy forgassak, de aztán hirtelen visszavonták az engedélyt. Lépésről lépésre kellett haladnom. Mondták azt is, hogy menjek a fenébe, találkoztam lekezeléssel, volt, hogy egy kutya harapott meg, de a baráti közeledés és a vendégszeretet egészen váratlan jeleit is tapasztaltam, és tudom, hogy ez közhely, de sok zenés-táncos mulatságon vehettem részt.

Nem vagyok hivatásos segítő és aktivista sem. Nem gondolom magamról, hogy az elnyomottak szószólója lehetnék. Csak vendég vagyok, idegen, kívülálló. Figyelek és megpróbálok a sok különféle, egymásnak ellentmondó benyomásból leszűrni egy történetet.

A nyugati ember hajlamos azt hinni, hogy elegendő pénzzel és megfelelő szakértőkkel mindent meg lehet oldani. De a cigány emberek életének már évszázadok óta része a kirekesztettség. Csak pénzzel és szakértőkkel nem lehet rajtuk segíteni. De remélhetőleg az Orsós Jánoshoz hasonló tanárok kitartása segíthet azokon, akiknek alapvető tapasztalatuk a megbélyegzettség. Orsós Jánosnak és kollégájának, Derdák Tibornak nincsenek kész megoldásai. Folyamatosan kísérleteznek, bele is buknak, feltámad velük szemben is az ellenségeskedés, de ennek ellenére újra és újra próbálkoznak. Olyan forradalmárok ők, akik megfogyatkozott sereggel és szinte fegyvertelenül is folytatják a harcot. Az oktatás a fegyverük.

Indiában bebizonyosodott, hogy az oktatás működik. Ott az érinthetetlenek elhagyták a kaszt-rendszert, hogy buddhistákká váljanak. János és Tibor szerint ezt a romák is megtehetik.

**Stefan Ludwig 1978-ban született a bajorországi Eichstättban, ma Bécsben él.
Első rövidfilmjét 16 évesen forgatta.**

1998 - 2003

Színpadi rendezést tanul a Max Reinhardt Seminar hallgatójaként Bécsben.

2001 -2002

Cserediák programon vesz részt Buenos Airesben.

2003 - 2010

Dokumentumfilm rendezést tanul a University of Television and Film Munich hallgatójaként. Diplomafilmje: „Charity salesmen“.

2006

Dokumentumfilmeket és televíziós műsorokat készít a BR, ORF, Servus TV-nek.

A MAGYARHANGYA NYILATKOZATA

A magyarhangya folyamatosan keresi azokat a radikális dokumentumfilmeket, amelyek elgondolkodtatnak, segítik a társadalmi szembenézést és példával szolgálnak közösségek túléléséhez. A Mérges Buddha egyike azon dokumentumfilmeknek, amelyek nem hazai produkcióban készültek, mégis hazai társadalmi kérdéseket feszegetnek és csaknem teljes egészében magyarul beszélnek.

Tapasztalataink azt mutatják, hogy itthon anyagilag nagy kockázatot jelent ilyen filmeket moziban bemutatni, mégis úgy döntöttünk, hogy a film producereivel (Filmdelights) összefogva megpróbáljuk a Mérges Buddhát gerilla forgalmazásban a lehető legtöbb nézőhöz eljuttatni, hírét a lehető legtöbb csatornán elvinni azokhoz, akik felelősséget éreznek hazánk egyre égetőbb társadalmi ellentmondásai iránt.

